

Tarihi Eleştiri Kuramı Nedir? Hakkında Kısaca Özet Bilgi

İçindekiler

- [Tarihi Eleştiri Kuramı Nedir? Hakkında Kısaca Özet Bilgi](#)
- [Tarihi Eleştirinin Önemli Özellikleri](#)
- ('Edebiyat Kuramları')

Bir eseri, özellikle geçmiş yıllarda yazılmış olanları, anlayabilmek ve onu tahlil edebilmek için eserin yazıldığı dönemin bütün şartlarını; daha önceki gelişmeleri ve eserin yazılmasından sonraki, eserle ilgili her faktörü değerlendirmek esasına dayanan bir görüştür.

Eserin tarihî gelişme içinde sosyal, siyasi, ekonomik, kültürel vb. platformları incelenerek bunlardan hangilerinin ne şekilde yorumlandığını anlamaya çalışmak, edebiyat tarihlerinde kullanılan bir metottur. Metin tahlilinde tek bir edebî eserin anlaşılması için tarihî metodu kullanmak, başlı başına bir teori olmaktan daha çok, ihtiyaç hissedildikçe faydalanılması gereken bir yol olarak uygulanmaktadır. [Divan edebiyatı tenkit](#) yöntemlerinin önemli bir kısmını tarihî eleştiri teorisine dâhil etmek mümkündür. [Klasisizm](#), [romantizm](#), [realizm](#) gibi [edebi akımlar](#)dan etkilenen eleştiriler, tarihî gelişmenin önemli olduğunda birleşirler.

Tarihi Eleştirinin Önemli Özellikleri

- Edebiyat ve sanat, ortaya çıktığı tarihî şartların, çevre ve mekânın bir ürünüdür.
- Eseri, yazıldığı dönemin şartlarına bakarak anlamak mümkündür.
- İlk yapılacak iş, metnin orijinal nüshasına ulaşmaktır. Bu mümkün olamıyorsa orijinale en yakın nüshayı bulmak, farklı nüshalar varsa mukayese ile doğruya en yakını bulmak, dili ve ifadeyi incelemek, gerekiyorsa metin tamiri yapmak icap eder.
- Tarihî eleştiri, biyografiye geniş yer verir. Sanatkârın yaşadığı sosyal hayat, tarihî şartlar, etkilendiği çevre ve sanat muhitine ait özellikler çok önemlidir.
- Edebî eserin hangi dönemde, hangi sanat anlayışıyla, hangi çevrelerde, ne tür hayal sistemleri ve semboller içinde meydana getirildiği tarihî eleştiri için çok önemli bir husustur.
- Tarihî eleştirinin, günümüzdeki metinlerarası ilişkiler metoduna benzer bir metodu vardır. Eser, kendisinden önceki, kendi çağındaki ve kendisinden sonraki eserlerle karşılaştırılırken

ister istemez metinlerarası bir ilişki söz konusu olacaktır.

- Edebî değer ölçütlerini aramamızda yukarıdaki görüşlerin bir hareket noktası olduğunu tekrar söylemeliyiz. Bu tür bilgiler, kronolojik gelişmenin nasıl inceleneceğine dair bir fikir verir. Zaman zaman bir eserin veya eserde kullanılan bir tekniğin okuyucu ile buluşması veya baskı sırasına göre tayin edilen bir motifin ilk kullanıcısı, kronoloji bilgisi gerektirir. [İlk edebi roman](#), [ilk psikolojik roman](#), [ilk köy romanı](#) [İlk tarihi roman](#), [İlk Yerli Tiyatro](#) gibi tespitler, ihtiyatla yaklaşılması gereken kabullerdir ama bir tercih belirtir. Tercihin doğru olup olmadığı konusunda kronoloji büyük bir önem kazanır.

Not 2: Tarihi eleştiri, edebiyat tarihi olarak kabul edilen disiplinin ortaya çıkmasında çok önemli bir rol oynar. Edebiyat mesleğinde araştırma denilince ilk evvela akla edebiyat tarihi gelir. Edebiyat tarihi, asırlardır edebiyat sanatını ilmi metotlarla inceleyen en önemli dallardan biri olarak bilinmektedir. Sanat tarihi, dinler tarihi, İslam tarihi, iktisat tarihi, sosyoloji tarihi, edebiyat tarihi gibi ilgi alanlarının en önemli ortak noktası, sınırlandırılmış konunun kronolojik olarak incelenmesidir

('Edebiyat Kuramları')

<?php ykatyazi2('144','25'); ?>